

Je časně ráno, 21. srpna 2004 a z Kremlu ani od jinud snad žádný mráz nepřijde. Nad silnicí se válí chuchvalce mlhy a já spěchám, abych stihl zahájení akce, kterou náhodou pořádám. Cestou se z mlhy tu a tam vynoří postava s báglem na zádech, občas má na sobě místo již zaběhlých kalhot něco kostkovaného, což se až při bližším pohledu přetransformuje do skotského kiltu (či alespoň jeho napodobeniny). Jedu určitě správně (aby ne, když sem jezdím již čtvrtým rokem).

Zahýbám do zámku na Sychrově, zavírám bránu a začínám budit a buzerovat organizátory. Během nedlouhé doby ožívá 24 hektarů zámeckého parku čilým ruchem. Stavějí se stany pro účinkující, stánky pro návštěvníky, vytyčují sportoviště.

Mlha se zvedá a já s úlevou zjišťuji, že se rosníkáři zase sekli. Předvídali déšť a jiné radovánky, jež vzbuzují rozkoš zvláště u pořadatelů tzv. open-air festivalů, a místo toho je obloha pokryta roztrhanou oblačností skrz níž ostentativně juká slunce.

Graham Comhlan

foto: Vašek Rout ©

Úderem deváté hodiny se otevírají brány do zámku a již se hrnou první nedočkavci. Jelikož pobíhám po parku a uděluji poslední pokyny před vypuknutím bitvy, netuším co se děje u vchodu. Velmi rychle se to ale dozvídám. Přibíhá ke mně zpocený pořadatel a žádá mne o další posily. Návštěvníci vzaly zámek útokem. Během necelé hodiny prošlo branou zámku více jak tři tisíce návštěvníků.

Krátce před desátou hodinou je uzavřena brána do zámeckého parku. Na ochozu nad ní se začínají shromažďovat skotští vojáci z období jakobitských povstání (polovina 18. století), jinak členové klubů, kteří se zabývají skotskými dějinami. Návštěvníkům, kteří jsou na skotských hrách poprvé probíhá hlavou otázka: "*Co se bude dít?*" Nemusí však přemýšlet dlouho. Na

povel se zvednou hlavně téměř dvacítky starých ručnic a ozve se salva. Vzápětí se otevřou obě křídla zámecké brány, vylétne orel a již slyším skotské dudy (nevím, čím to je, ale vždy, když je slyším, přeběhne mi mráz po zádech). A již se v zámecké bráně objevují skotští dudáci -

the 1st Bohemian Highland Pipers

, posílení o další dudáky. Projdou bránou, vpochodují do uličky mezi návštěvníky, kterou pro ně připravili členové klubu vojenské historie v uniformách vojáků slavných skotských jednotek - Scottish Fusiliers - a ocitnou se na oválném travnatém prostranství, kde se zastaví. Dohrají a náhle se ozve opět zvuk dud. Tentokrát však pouze jediných, zato jedinečných. To na centrální scénu přivádí tanečnice polské taneční skupiny

Comhlan

jeden z předních světových dudáků, pan

Graham Richardson

. Jeho více jak sto let staré dudy, které prošly několika válkami, tak hrají k tanci

Sword Dance

, který patří mezi tradiční skotské tance známé jako Highland Dance. Dudy dohrály, tanečníci dotančili a tak po nezbytném zahajovacím proslovu přicházejí ke slovu opět dudáci skupiny the 1st Bohemian Highland Pipers, kteří za zvuku slavné skladby

Scotland the Brave

opouštějí centrální scénu. Hry jsou zahájeny.

Program se ihned rozbíhá na mnoha scénách. Na hlavní scéně zahajuje program skupina **Shivers**,

která svým pojetím keltské muziky (jak sami říkají folkkeltgrass) se již zapsala do paměti posluchačů. Po nich nastupuje jedna z nejpopulárnějších skotských ceilidh skupin ve Velké Británii, skupina

Kinlochard

Ceilidh Band

, na jejíž hudbu nejdříve předvádějí a poté i učí tradiční skotské country tance skupiny

Comhlan

a

Caledonian Club

. Hudba je to zřejmě podmanivá, neboť v jednom okamžiku krouží na zeleném oválu a tanec se snaží více či méně úspěšně pochopit téměř čtyři sta tancechtivých párů. Do toho přichází hodinové intermezzo v podání skupiny

Dick O'Brass

- moderní a živé pojetí tradiční keltské hudby, které nestaví na omletých klišé, ale hledá nové cesty. Ne nadarmo hudebníci této skupiny prošli takovými formacemi jako je

Dobrohošť

,

ZOO

,

Bran

,

ETC...

Napsal uživatel Vašek Rout
Úterý, 31 Srpen 2004 04:00

, atd. A opět tanec a Kinlochard Ceilidh Band a Caledonian Club a Comhlan. Než se roztančení diváci nadáli, byly čtyři hodiny odpoledne.

Mezitím končí program i na Malé scéně, která poskytla prostor pro začínající či žánrově spřízněné skupiny (např. **Věra Klásková-Pourová**, **Válcovna za studena**, **Cabelique**, a další), které posluchače přesvědčily, že keltská hudba nejsou jen písňalky, romantické texty a snivé pohledy.

Řinkot zbraní promíchaný se zvukem dud, muži v kostkovaných kiltech, vůně skotské whisky a haggisu (skotského národního

Bořek Procházka při jedné z disciplín

foto: Vašek Rout ©

jídla), mohutní muži zápolící s těžkým mečem - to není scéna z natáčení nějakého nového historického filmu, ale pohled do historického tábora na zámku na Sychrově, který zde vyrostl během jednoho dne. Vedle keltské vesnice sdružení Keltoi a Enfants des Finn z Francie zde mají svoje stany povstalci z období jakobitských povstání či vojáci vojenských jednotek Scottish Fusiliers z období 2. světové války.

Ručičky na hodinách ukazují 16. hodinu a nezbývá mi, než, ač nerad (přeci jenom mají výbornou medovinu a chutnou polévku, které se později dostalo ryze českého názvu Eintopf) opustit přátele vojáky, povstalce, Kelty a vydat se zpátky k zámku. Do kroku mi vyhrává **Big Rory**

více jak tři metry vysoký skotský obr. Nevěříte? Tak si prohlédněte fotografie. Tento velmi populární skotský klaun se svým vystoupením projel prakticky celý svět a dnes je téměř nemyslitelné, aby se bez jeho účasti konala nějaká významnější lidová slavnost ve Skotsku

Mezitím již organizátoři (včelky moje pilné) vytyčili závodíště pro nejzajímavější a pro oko diváka asi nejpřitažlivější část skotského odpoledne - soutěže skotských siláků. Nedílnou součástí 4. skotských her Sychrov je totiž i soutěž v tradičních skotských těžkoatletických disciplínách - Highland Games Czech Open . Hod kládou (tradičně mívá cca 6-7 m a hmotnost cca 50 kg),

hod závažím (mívá 28 kg) do výšky a hod závažím (mívá 14 kg) do dálky či hod kamenem do dálky jsou disciplíny, které vždy přilákají nejednoho návštěvníka či návštěvnici. A pokud se ve finále sejdou několikanásobný mistr světa, Evropy, Velké Británie, atd. a jeden z nejúspěšnějších skotských závodníků historie Hamish Davidson, jeden z nejúspěšnějších závodníků současnosti Peter Whitehead, bývalí celkoví vítězové předchozích skotských her Bořek Procházka a Rudolf Lacina a ligoví atleti a reprezentanti České republiky, je skutečně na co se dívat. A výsledek je překvapením - celkovým vítězem se stává Lukáš Melich před Peterem Whiteheadem a Rudolfem Lacinou.

Finále skončilo a pomalu se stmívá. Již jen rychle vyhlásit vítěze, předat jim ceny (např. "sportovní balení" 3,5 litru skotské whisky Grant's, soudek či stříbrné skotské šperky a pod.) a pustit se do večerního programu.

Jako první nastupuje skupina **Czeltic**. Hudbu, kterou produkuje, charakterizuje nejlépe výrok britského kritika z rozhlasové stanice BBC, která skladby skupiny hrává - keltský akustický punk-folk, který je schopný roztančit patnáctiletého teenagera stejně jako jeho šedesátiletou babičku. Nasazení skupiny, která během chvilky strhává diváky k tanci, je stejně jako při jiných koncertech enormní. A diváci je již znají a mnohé skladby (např. zcela osobité a velmi netradiční podání tradiční skladby *Drunken Sailor*), s nimi zpívají.

Czeltic dohrál a na pódium nastupují the **1st Bohemian Highland Pipers** - historicky první tradiční skotská dudácká skupina ve střední a východní Evropě. Jejich blok z tradičních skladeb je rušen pouze tradičním skotským počasím - deštěm, který nakonec přeci jenom přišel. Se závěrečným blokem skladeb

Scotland The Brave

-

Rowan Tree

-

Scotland the Brave

-

Bavorov

(ano, ona slavná jihočeská lidová) odchází déšť (že by byl plánovanou kulisou k dudáckému hraní?).

Czeltic

foto: Vašek Rout ©

Nyní jsou již všichni návštěvníci nedočkaví. Na pódium totiž nastoupí legenda české nejen keltské, ale též rockové hudby - Jan **Hrubý (ETC..., Kukulín)**. Společně s Rudou Hálkem pak nikoho nenechají na pochybách, proč patří mezi absolutní českou špičku keltské hudby a proč jsou jejich koncerty tak hojně navštěvované. Pravda, Rudovi myšlenky během hraní zalétají až do daleké Gabréty (pro neznalé Šumava), kde se na svět má každým okamžikem vyklubat malé Hálkátko. A tak skladby jako *Já ti říkám nech mě být*

Salley Garden

a pod. připraví diváky na hlavní hvězdu večerního koncertu - skupinu Hoover the Dog.

Představovat tuto formaci tří walesanů - Johna Hymase, Tony Harrise a Paula Hutchinsona jako keltskou kapelu je velmi nepřesné. Plně akustické trio **Hoover the Dog** hrající s nespoutaností rockové kapely i s rozletem jako vystřiženým z hudby klasické hraje nápaditou, vtipnou a energií sršící hudbu, s níž se prosadili na světové scéně již prvním albem

Scratch 'n' Sniff

v roce 1998. V jejich výrazně keltsky znějícím repertoáru dominují původní skladby houslisty Johna Hymase, inspirované vedle tradiční hudby britských ostrovů i hudbou klasickou a jazzem. Celek skvěle doplňuje několik anglických tradicionálů a výsledkem je hudba nevšedně bohatá a originální. V jejich opravdu velmi živém vystoupení se pojí Hymasovy virtuózní smyčce (ne nadarmo byl členem několika předních světových filharmonických těles) s brilantní hrou Paula Hutchinsona na akordeon, zatímco lehkoprstý kytarista a hráč na bouzouki Tony Harris obstarává inteligentní doprovod a jeho procítěný zpěv prohlubuje dojem z jinak převážně instrumentálního repertoáru. A že jejich hudba posluchače uchvátí technickou dokonalostí, plnou zákeřných rytmických zvrátů a nečekaných modulací, pobaví v plnokrevných tradicionálech a vezme za srdce - o tom se více než dosyta přesvědčili návštěvníci 4. skotských her Sychrov.

Je půlnoc, a z parku se trousí poslední opozdilci. Že by se však šlo spát? Ani náhodou! Tvoří se hloučky, tu se stojí kolem taverny, kde unavený personál i nadále obsluhuje ještě více unavené

Skotsko v Cechách aneb jaké byly 4. skotské hry Sychrov

Napsal uživatel Vašek Rout
Úterý, 31 Srpen 2004 04:00

hosty, tu se v jakobitské ležení ozývají zvuky dud. Skotská noc prostě nekončí půlnocí, ale prvním raním paprskem. A na zámku na Sychrově to platí dvojnásob.